

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 13

Η ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

β'

Ἐν τῇ Γένεσει μετὰ τὴν βλάστησιν ἀναφέρεται ἡ δημιουργία τῶν φωστῆρων, τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Ἡ ἐμφάνισις τῶν δὲ μετὰ τὴν τοῦ φωτός ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως τὸ ἐκπληκτικώτερον σημεῖον τῆς ἀφηγήσεως, ἐπὶ πολὺ δὲ ἐξελαμβάνετο ὡς μία δυσκολία. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιστήμη ἀπέδειξε καὶ τούτου τοῦ σημείου τὴν ὀρθότητα. Ὅσονδήποτε κἂν ἤθελε φανῆ παράδοξον, τὸ γεγονός εἶνε ὅτι τὸ φῶς ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως πρὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἡλίου, διότι ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ἀρχικὸν νεφέλωμα τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος ἦτο φωτεινὸν καὶ ἐφώτιζε τὴν γῆν πολὺ πρὶν ἢ διμορφωθῆ εἰς σῶμα ἀπηρτισμένον, παρῆγε δὲ τὸσον ἔντονον καὶ συγκεντρωμένον φῶς, ὥστε νὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῆ ἥλιος. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ γῆ ἠδύνατο νὰ φυγῆ ταχύτερον ἢ τὸ εὐρὺ νεφέλωμα ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀποσπασθῆ, ἡ βλάστησις ἠδύνατο νὰ ἀρχίσῃ ἐπ' αὐτῆς πρὶν ἢ τὸ νεφέλωμα γείνη ἥλιος, μολονότι τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶνε ἀμφίβολον.

Εἰς ταῦτα σημειοῦνται δύο ἀντιρρήσεις. Καὶ ἡ μὲν μία ἀφορᾷ εἰς τὴν σελήνην, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὴν γῆν πολὺ πρὶν ἢ ἐμφανισθῆ ἢ ξηρὰ καὶ ἡ βλάστησις. Ἄλλ' ὅταν θεωρηθῶν μόνον ὡς φωστῆρες, ὡς ἀναφέρονται ἐν τῇ ἀφηγήσει, εἶνε ὀρθὸν νὰ θέσωμεν τὴν σελήνην μαζὺ μὲ τὸν ἥλιον, ἀφοῦ τὸ φῶς τῆς σελήνης εἶνε ἀπλῶς ἀνάκλασις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ἡ δὲ ἄλλη ἀντίρρησις συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι, κατὰ τὴν Γένεσιν, ἡ γῆ φαίνεται ἀποτελοῦσα τὸ κέντρον τοῦ παντός, ἀφοῦ καὶ ὁ ἥλιος ὑπάρχει μόνον διὰ νὰ φωτίξῃ τὴν γῆν. Ἄλλ' ὅπως καὶ προηγουμένως ἐσημειώθη, ἡ ἀφήγησις ἀφορᾷ εἰς τὴν γῆν μόνον· ἐνθ' ἡ δὲ γνωρίζομεν ὅτι τὸ ἡλιακὸν φῶς εἶνε χρήσιμον διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ πλανήτου μας, ἀγνοοῦμεν, ἐξ ἄλλου, ἂν χρησιμεύῃ καὶ δι' ἄλλους σκοπούς.

Καὶ αὐτὰ μὲν ἀποτελοῦν δευτερεύοντα ζητήματα· διότι τὸ σπουδαῖον εἶνε, ὡς εἶπομεν, ὅτι ἡ Γένεσις θέτει τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἡλίου μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ φωτός. Τὸ πρᾶγμα θὰ ἐφαίνετο, ὅταν ἐγράφετο, ἀλλὰ καὶ μετὰ χιλιάδας ἐτών, ὡς προφανῆς παραλογισμὸς, ἀφοῦ ὁ καθείς ἐμπροσθε νὰ ἀντιληφθῆ, ὅτι ὁ ἥλιος εἶνε ἡ πηγὴ τοῦ φωτός. Καὶ ὁμοίως σήμερον γνωρίζομεν ὅτι ὀρθῶς ἔχει ἡ ἀγιογραφικὴ ἀφήγησις. Ἀλλὰ πῶς ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τὸ πρᾶγμα ὁ συγ-

γραφεὺς τῆς Γένεσεως, ἐὰν δὲν τῷ ἦτο θεόθεν ἀποκαλυμμένον;

Ἠκολούθησαν κατόπιν οἱ ἰχθύς καὶ τὰ πετεινά, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς τοῦ ζωικοῦ βασιλείου μὲ τὴν συναφῆ ἀρχὴν τῆς νοήσεως ὑπότινα μορφήν· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ Γένεσις χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρον ἐποίησεν, ἦτοι ἐδημιούργησε. Ἐκ τῆς ἀφηγήσεως δὲν φαίνεται σαφῶς ἂν νοῆ ταῦτα ἐμφανισθέντα ταῦτοχρόνως, ἢ διαδοχικῶς, καίτοι καὶ ἐδῶ, ὡς καὶ ἄλλαχού, πιθανώτερον εἶνε τὸ δεύτερον· ἢ δ' ἐπιστήμη συμφωνεῖ πλήρως πρὸς τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἰχθύων ἐνωρίτερον τῶν πτηνῶν, ἀφοῦ ἐκ τῆς Γεωλογίας γνωρίζομεν ὅτι τὸ ὕδωρ ἐμπεριεῖχε ζωὴν πολὺ πρὶν ἢ αὕτη ἐμφανισθῆ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καίτοι δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ γνωσθῆ πῶς ὁ συγγραφεὺς θὰ εἴμποροῦσε νὰ τὸ γνωρίζῃ. Πάντως εἶνε φυσικὸν νὰ ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὴν βλάστησιν, ἐφ' ὅσον ἡ τροφὴ πάντων τῶν ζώων προέρχεται εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμέσως (δι' ἄλλων ζώων) ἀπὸ εἰδός τι βλαστήσεως.

Ἐπ' ἴσης ἡ Γένεσις ὀρθῶς ἐξαιρεῖ τὴν μεγάλην ἀφθονίαν τῆς ἐνύδρου ζωῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην καὶ εἰδικῶς ἀναφέρει τὰ θαλάσσια κῆτη τὰ μεγάλα, ἀφοῦ τὰ τεράστια σαυροειδῆ ἀπετέλουν τὸ ἐκδηλὸν γνώρισμα τῆς ἐποχῆς. Καὶ πάλιν θὰ ἠρωτώμεν πῶς ὁ συγγραφεὺς ἐγνώριζεν ὅτι τοιαῦτα δημιουργήματα ἦσαν ἀρκετὰ σπουδαῖα ὥστε νὰ ἀξίξουν ἰδιαιτέραν μνεῖαν; Ἐξ ἄλλου δημιουργήματα ὁποῖα, φερ' εἶπεῖν, οἱ ὄφεις, τὰ θαλάσσια ὄστρακόδεσμα, ἴσως δὲ καὶ τὰ ἔντομα, δὲν φαίνονται περιλαμβανόμενα ἐν τῇ ἀφηγήσει Ἄλλὰ αὕτη δὲν ἀπεσικόπει νὰ ἀναφέρῃ ὅλα ὅσα ἐδημιουργήθησαν. Ἡ συντομία τῆς δὲ, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ σχετικῶς ἀσήμαντον τῶν δημιουργημάτων τούτων, ἐξηγεῖ κάλλιστα τὴν παράλειψιν των.

Μετὰ ταῦτα ἐμφανίζονται τὰ χερσαῖα ζῶα, ἡ θέσις δὲ αὐτῶν μετὰ τοὺς ἰχθύς καὶ τὰ πετεινά καὶ πρὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἐπ' ἴσης ὀρθή. Εἶνε ἀληθές ὅτι ὀλίγα ζῶα, ὡς π. χ. οἱ καγκουροῦ, φαίνονται ἐμφανισθέντα καθ' ὃν χρόνον καὶ τὰ πτηνά, ἀλλὰ τὰ χερσαῖα ζῶα ὡς ἕλον ἀναντιρρήτως ἐνεφανίσθησαν μετ' αὐτά. Ἐν τῇ ἀφηγήσει μνεῖα γίνονται τριῶν κατηγοριῶν τῶν χερσαίων ζώων, ἦτοι τῶν θηρίων τῆς γῆς, τῶν (ἡμέρων) κτηνῶν καὶ τῶν ἐρπειῶν, ὑπὸ τὰ ὁποῖα νοοῦνται πιθανῶς τὰ μικρὸζῶα.

Τελευταῖον ἐρχόμεθα εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐνταῦθα ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν εἰς πέντε σημεία :

Πρῶτον, ἀξιοσημείωτος εἶνε ὁ χρόνος τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου· οἱ πάντες παραδέχονται σήμερον ὅτι ἡ ἐποχὴ αὐτὴ ἦτο περὶ τὸ τέρμα τῆς τριτογενοῦς περιόδου ἢ καὶ εἰς τὸ ἐπιγενέστερον συγκροτήματα τῶν γηίνων στρωμάτων (ἀρχαὶ τῆς τεταρτογενοῦς). Ὡστε ἡ Γένεσις ὀρθότατα τοποθετεῖ τὸν ἄνθρωπον τελευταῖον πάντων τῶν δημιουργημάτων.

Δεύτερον, καίτοι δι' ἕκαστον φυτὸν καὶ ζῶον λέγεται ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς Γενέσεως ὅτι ἐγένοντο κατὰ γένος, ἦτοι κατὰ τὰ διάφορα εἶδη των, ὡς θὰ ἠδύνατο ὁ φυσιολόγος νὰ εἴπῃ, προκειμένου περὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐχρησιμοποιήθη τοιαύτη φράσις, διότι ὁ ἄνθρωπος ἐθεωρήθη ὡς ἐν γένος, συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος καταγομένης ἐξ ἑνὸς μοναδικοῦ ζεύγους. Σήμερον, μετὰ μακρὰς περὶ τοῦ πράγματος συζητήσεις, σχεδὸν πάντες οἱ κριτικοὶ παρεδέχθησαν ὅτι ὀρθὰ λέγει ἡ Γένεσις καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ.

Τρίτον, — καὶ τοῦτο εἶνε λίαν σπουδαῖον, — ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου φέρεται γενομένη καθ' ὅλως διάφορον τρόπον ἀπὸ ὅλα τὰ προηγούμενα δημιουργήματα, ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν εἶπε καὶ περὶ αὐτοῦ «ἐξαγαγάτω ἡ γῆ νοσὺν ζῶων» ἢ τι παρόμοιον, ἀλλὰ «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν». Καὶ τοῦτο εἶνε ἐπ' ἴσης ὀρθότατον, διότι ὅ,τι διακρίνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆν λοιπὴν δημιουργίαν εἶνε ἡ ἐλευθέρω βούλησίς του, ὅ,τι δὲ διακρίνει τὴν θεϊαν ἐνεργεῖαν ἀπὸ ὅλας τὰς φυσικὰς δυνάμεις εἶνε ἐπ' ἴσης ἡ ἐλευθερία τοῦ Θεοῦ. Ὡστε ὀρθότατα λέγεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἡ εἰδικὴ ιδιότης ποῦ τὸν χωρίζει ἀπὸ ὅλα τὰ ἐν τῷ πλανήτῳ τούτῳ ὄντα εἶνε ἀκριβῶς ἡ ιδιότης αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ παρατηρήσωμεν τὰς εὐρείας δυνατότητας τὰς συναφεῖς πρὸς τὴν δημιουργίαν τοιοῦτου ὄντος — π. χ. τὸ δυνατόν τοῦ πράττειν τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν, καί, ἐπομένως, τὴν ἰκανότητα νὰ ἐνεργῇ, ἐὰν θελήσῃ, ἐναντίον τῆς βουλήσεως τοῦ Πλάστου του, καὶ οὕτω νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἁμαρτίαν μετ' ὅλας τῆς τῆς ἀθλιότητος —, φαίνεται πολὺ φυσικὸν τὸ ὅτι τὸσον σπουδαία πράξις ἐποιήθη μετ' ὀφρανήν περισκεψίν καὶ κατὰ τρόπον διάφορον τῆς δημιουργίας τῶν λοιπῶν. Πλὴν τούτου δέ, ἡ τοιαύτη τοῦ ἀνθρώπου δημιουργία ἐξηγεῖ διατὶ περὶ αὐτοῦ δὲν λέγεται μετ' αὐτὴν ὅτι ἐποιήθη καλῶς (καθ' οἷον' τρόπον περὶ τῶν λοιπῶν δημιουργημάτων ἐλέχθη: «καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν»). Διότι τὸ καλὸν προκειμένου περὶ ἐλευθέρου ὄντος ἐνέχει ἠθικὴν ἔννοιαν, εἶνε ἠθικὴ ἀγαθότης· ἀλλ' εἴπομεν ἤδη ἄλλοτε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δημιουργηθῇ ἀγαθός. Ἡδύνατο νὰ δημιουργηθῇ τέλειος, ὅπως μία μηχανὴ, ἢ ἀθῶος, ὅπως τὸ παιδίον, ἀλλὰ διὰ νὰ γείνη ἀγαθός ἀπαιτεῖται ἡ ἰδικὴ του συνεργασία, ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρω ἐκλογὴ τῆς ἀγαθοπραξίας ἐν τῇ δυνατότητι νὰ πράξῃ καὶ τὸ κακόν. Ὁ ἄνθρωπος ἐποιήθη ἀναντιρρήτως κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶνε τελείως ἰκανὸς νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐλευθέρω του ἐκλογὴν· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἐνυπάρχον ἐν τῇ τελικῇ τοῦ Θεοῦ ἐπιδοκιμασίᾳ τῆς ὅλης δημιουργίας ὅτι ὅλα ἐγένοντο καλὰ λίαν.

Ἐπ' ἴσης ἐξηγεῖται διατὶ ὁ Θεός, ἐνῷ ἐσκόπει νὰ δημιουργήσῃ τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, ἐν τούτοις τὸν ἐπλασε μόνον κατ' εἰκόνα (στ. 26, 27)· τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι, ἐνῷ ἡ εἰκὼν δηλοῖ ὁμοιότητα κατὰ φύσιν (εἶχε ἐλευθέρω βούλησιν κλ.), ἡ ὁμοίωσις σημαίνει ὁμοιότητα κατὰ τὸν χαρακτήρα (τὸ πάντοτε ποιεῖν τὸ ἀγαθόν). Ἐπομένως, καίτοι ὁ Θεὸς ἠθέλησεν ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ γείνη κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, τὸν ἐδημιούργησε μόνον κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ, τὴν κατὰ τὸν χαρακτήρα ὁμοιότητα ἐξαρτήσας ἐκ τῆς ἐλευθέρω βουλήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Τέταρτον, καίτοι ὁ συγγραφεὺς τῆς Γενέσεως ἀποδίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν μοναδικὴν αὐτὴν θέσιν μετ' ὅλων ἡμέραν ἐπὶ τῆς λοιπῆς φύσεως, δὲν ἀφαιροῦ ὅμως μίαν ἡμέραν εἰδικῶς δι' αὐτόν, ἀλλὰ τὸν σχετίζει μετ' ἃ χερσαῖα κήτη, ἦτοι καὶ ταῦτα καὶ ὁ ἄνθρωπος συνεφανίσθησαν κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶνε ὀρθόν· διότι ὁ ἄνθρωπος, παρὰ τὴν τεραστίαν του ὑπεροχὴν, κατὰ τὴν φυσικὴν του κατασκευὴν στενωῶς σχετίζεται πρὸς τὰ ζῶα, διὰ τοῦτο δὲ ὁ συγγραφεὺς προκειμένου περὶ αὐτοῦ χρησιμοποιεῖ καὶ τὸ ἐποίησε καὶ τὸ ἐδημιούργησε, τὸν μὲν πρῶτον σημαίνοντος ὅτι κατὰ τὴν σωματικὴν του φύσιν ἐξελέχθη καθ' οἷον' τρόπον καὶ ἡ λοιπὴ φύσις, τοῦ δὲ δευτέρου δηλοῦντος τὴν κατὰ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ φύσιν οὐσιώδη ἀπ' αὐτῆς διαφορὰν του.

Πέμπτον, τέλος, ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς οἰοσδήποτε πράγματος εὐρίσκεται εἰς τὸ τελικόν του κατάντημα, ὁ σκοπὸς τῆς ὅλης δημιουργίας δεῖν νὰ ὑπάρχῃ, κατὰ τὴν Γένεσιν, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἦτοι τῷ τελευταίῳ καὶ τελικῷ της σταδίῳ. Τοῦτο δὲ πλήρως συμφωνεῖ πρὸς ὅ,τι ἄλλοτε εἴπομεν, ὅτι ἡ δημιουργία καὶ διαπαιδαγωγίσις τοῦ ἀνθρώπου ἦτο ἡ ἀληθὴς ἐξήγησις τοῦ κόσμου, ὁ μέγας σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον οὗτος ἐδημιουργήθη.

Ἐκ τῆς παρακολούθησεως τῆς ἀφηγήσεως τῆς Γενέσεως κάπως ἐμπεριστατωμένως βλέπομεν, ὅτι, παραμεριζομένων τῶν λεπτομερειῶν, αὕτη μᾶς παρουσιάζει τρεῖς μεγάλας περιόδους ζωῆς, ἐκάστη δ' ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικόν: εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν ἀνήκει ἡ θλάσθησις· εἰς τὴν πέμπτην οἱ ἰχθύες καὶ πετεινὰ μετ' εἰδικὴν μνείαν τῶν μεγάλων θαλασσιῶν κητῶν· καὶ εἰς τὴν ἕκτην τὰ χερσαῖα ζῶα καὶ ἡ κατακλείσις των ὁ ἄνθρωπος. Τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ ἐμφανίζουσι καὶ αἱ τρεῖς περίοδοι τῆς Γεωλογίας, τῆς μὲν πρωτογενοῦς χαρακτηριζομένης ἀπὸ τὴν θλάσθησιν (γαλιανθρακοῦχα στρώματα), τῆς δὲ δευτερογενοῦς ἀπὸ τὰ σαυροειδῆ ἢ τὰ μεγάλα θαλάσσια κήτη, καὶ τῆς τριτογενοῦς ἀπὸ τὰ χερσαῖα κήτη καὶ, κατὰ τὸ τέρμα τῆς (ὑπερ σήμερον συχνὰ ἀποκαλεῖται τεταρτογενῆς) ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ μεταξὺ τῆς ἀφηγήσεως καὶ τῆς Γεωλογίας ἀρμονία αὕτη εἶνε τοῦλάχιστον ἀξιοσημείωτος.

Καὶ ἡ θεωρία δὲ τῆς ἐξελέξεως, ἡ ὁποία, ὅπως καὶ ἡ Γεωλογία, ἦτο ἀγνωστος κατὰ τὸν χρόνον τῆς Γενέσεως, ἐπιβεβαιεῖ τὴν ἀρμονίαν αὐτὴν, ὅπως, ἄλλοτε, παρεδέχθησάν τινες τῶν θιασωτῶν της. Ὁσῶν Romanes ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ ἀναντιρρήτου

γεγονότος: «Ἡ τάξις τῆς χλωρίδος καὶ τῆς πανίδος τῆς γῆς, ὅπως τὴν ἐμφανίζει ἡ μωσαϊκὴ ἀφήγησις, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελιξέως παραδεδεγμένην, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν Γεωλογίαν». Ἐντεῦθεν συμπεραίνομεν, ἔτι ἡ τάξις τῆς δημιουργίας, ὡς τὴν ἐμφανίζει ἡ Γένεσις, ἐν τοῖς πλείστοις μὲν ἀσφαλῶς, ἐν πᾶσι εἶνε δὲ πιθανῶς ὀρθή.

Τοῦτο εἶνε προδήλως σπουδαιότατον, διότι τὰ σημεῖα τῆς συμφωνίας μεταξὺ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐπιστήμης εἶνε τόσον πολλά, ὥστε νὰ ἦνε ἀπίθανον ὅτι ἀφείλονται εἰς ἀπλήν σύμπτωσην. Διότι τί θὰ ἦγεν ἕνα ἀμαθὴ ἀνθρώπον νὰ εἶπῃ ὅτι τὸ φῶς ἐνεφανίσθη πρὶν νὰ δημιουργηθῇ ὁ ἥλιος, ἢ ὅτι ἡ γῆ ἦτό ποτε χωρὶς ξηρᾶν;

Ἐπὶ πλεόν, αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἀφηγήσεως, καὶ δὴ ἡ καθαρά τῆς μονοθεΐα καὶ ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις, συνηγοροῦν ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπὶ μέρος σημεῖα, ὡς π. χ. ἡ ἰδέα τῆς δημιουργίας ἐν τῇ κυριαρχικῇ τῆς ἐννοίας ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῆς ὕλης, τῆς νοήσεως καὶ τοῦ πνεύματος. Ἀλλ' ὁ θαυμασμός μας ἀποβαίνει ἔτι μεγαλείτερος διὰ τὴν ὑφίστην ἀκριβείαν καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀφηγήσεως. Διότι σπανίως, πράγματι, τόσον πλῆθος πληροφοριῶν περιωρίσθη εἰς τόσον ὀλίγας γραμμὰς καὶ σπανίως τόσον δύσκολον θέμα ἔγινεν ὑποκείμενον διαπραγματεύσεως τόσον ἀκριβοῦς καὶ μὲ τόσον ἀπλήν καὶ δημῶδη γλώσσαν.

Πᾶτον δὲ εἶνε τὸ ἐξ ὄλων αὐτῶν συμπέρασμα;

Ὅτι ἐν ἐκ τῶν δύο συμβαίνει: ἢ δῆλα δὴ ὁ συγγραφεὺς τῆς Γενέσεως—ὅποιοςδῆποτε καὶ ἂν ἦτο οὗτος—ἐγνώριζε περὶ τῆς ἐπιστήμης ὅσα ἡμεῖς γνωρίζομεν σήμερον, ἢ ἡ γνώσις αὐτῆ τῷ ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν παραδεχόμεθα ἐν γένει ἀποκάλυψιν, φαίνεται ὅτι τὸ δεύτερον εἶνε τὸ ἐλιγώτερον ἀπίθανον. Καὶ διὰ τοῦτο συμπεραίνομεν ὅτι ἡ περὶ τῆς δημιουργίας ἀγιογραφικὴ ἀφήγησις ὑπῆρξεν ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ. (W. T.).

ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 11 φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» ἐδημοσιεύθη Συνοδικὴ ἐντολὴ ἢ ὑπ' ἀριθ. 470 γνωμοδότησις τοῦ παρὰ τῇ Διευθύνσει τῶν Θρησκευμάτων τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου Νομικοῦ Συμβούλου κ. Χρ. Στεφανοπούλου σχετικῶς μὲ τὴν ἐκλογὴν Ἐνοριακῶν Ἐπιτρόπων εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήματός μου, ἣν ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐπεξηγήσω.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ χωρίου Γοργοβίτες τῆς θεοσώστου παροικίας μου κατὰ τὰ μέσα τῆς ἐνοριακῆς τριετίας ἐξαντλήθη ὁ κατάλογος τῶν τε τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐπιτρόπων διὰ θανάτου καὶ παραιτήσεως. Ἐνεκεν τούτου ὄρισα ἐκλογὴν ἐπιτρόπων ἥτις καὶ διενεργήθη, πλὴν ὁ ἀρμόδιος Εἰρηνοδίκης δι' ἀποφάσεώς του ἠκώρωσε τὴν ἐκλογὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ Ἐνοριακὸς νόμος ἐκλογὴν ἐπιτρόπων δρίζει μόνον εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης τριετίας καὶ οὐχὶ κατ' ἄλλην ἐποχὴν, καὶ ἀπεφάνθη ὡς ἀρμόδιον τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον ἵνα διορίσῃ ἐπιτρόπους δσακίς εἴσω τῆς

τριετίας ἐξαντληθῇ ὁ κατάλογος ἐκ διαφόρων λόγων τῶν τε τακτικῶν καὶ ἀναπληρωτικῶν ἐπιτρόπων. Ἐπειδὴ ὁ Ἐνοριακὸς νόμος οὐδὲν ἐνδίκον μέσον ἐπιτρέπει κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Εἰρηνοδικῶν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπιτρόπων, καὶ συνεπῶς ἡ ἀπόφασις αὕτη ἦτο ὀριστικὴ καὶ τελεσίδικος, ἀπετέλει δὲ καὶ νομολογίαν, ἀπετάθη ἐν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων, ὅπου διὰ τοῦ ἀρμοδίου Νομικοῦ συμβούλου εὔρεν εὐσταθοῦσαν τὴν ἀνω ἀπόφασιν τοῦ Εἰρηνοδίκου διὰ τῆς δημοσιευθείσης γνωμοδοτήσεως, ἣν ἀπεδέχθη ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

Συμφώνως πρὸς ταῦτα, ἐν ὅσῳ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐνοριακῆς τριετίας ἐξαντληθῇ ὁ κατάλογος τῶν τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν ἐπιτρόπων μιᾶς ἐνορίας διὰ τοῦ θανάτου ἢ τῆς παραιτήσεως αὐτῶν, δὲν ἐνεργεῖται ἐκλογή, ἀλλὰ διορίζει τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον οὐδ' ἂν βούλεται, διότι, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου, ἐκλογὴ ἐπιτρόπου γίνεται μόνον ἐν ἀρχῇ ἐκάστης τριετίας.

† Ο ΘΕΣΣΑΛΩΤΙΑΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

[Τέλος]

Καιρὸς εἶναι ἤδη, φιλέοργοι ἀκροαταί, νὰ παρακολουθήσωμεν τὸν Νικόδημον κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐργαζόμενος ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ἤψατο τῆς ἡλικίας τῶν ἐξήκοντα ἐτῶν. Ὁ ἥλιος τοῦ Ναξίου μοναχοῦ ἔβαινε τότε πρὸς τὴν ὄθσιν του ἢ λαμπρὰς ἢ φωτεινῆς ἔμελλε μετ' οὐ πολὺ νὰ σβύσῃ. Ἡ ὑπέρογκος ἐργασία του, ἡ ἀσκητικὴ του λιτότης, καὶ ἄλλαι κακουχίαι καὶ θλίψεις ἠνοίξαν αὐτῷ προῶρος τὸν τάφον. Καὶ ἔγινε τοιοῦτοτρόπως καὶ κατὰ τοῦτο ὅμοιος πρὸς τοὺς μεγάλους τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Πατέρας, οἵτινες σπανίως ὑπερέβαινον τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος. Προησθάνθη τὸ τέλος καὶ διὰ τοῦτο, καταλιπὼν τὸ ἐρημικὸν Ἠσυχαστήριόν του, μετέβη εἰς τὰς Καρυάς, τὴν πρωτεύουσαν τῆς μοναχικῆς τοῦ Ἁθῶνος Πολιτείας, πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ ἀγιογράφους Στέφανον καὶ Νεόφυτον τοὺς Σκουρταίους, καὶ παρεκάλεισεν αὐτοὺς νὰ φροντίσωσι διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν χειρογράφων του. Πιθανὸν δὲ καὶ ἀφῆκε ταῦτα εἰς αὐτούς. Πιστῶς καὶ εὐόρκως ἐπετέλεσαν οἱ δύο οὔτοι μοναχοὶ τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκδόσεως. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τὰς Καρυάς, ἀμέσως ἢ κατὰστασίς του ἐχειροτέρευσε. Οἱ ἱερομόναχοι τοῦ Κελίου τοῦ παπᾶ Κυπριανοῦ, ὅπου καὶ ἄλλοτε εἶχε συγκατοικήσει ἐπὶ ἐν ἔτος ὁ Νικόδημος, προσεφέρθησαν νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ὀσίου κατὰ τὴν δεινὴν ἐκείνην περίστασιν τοῦ βίου του. Ἀπὸ τῆς 5-13 Ἰουλίου τοῦ 1809 διήλθεν ἡμέρας Ἱωβείων παθημάτων. Τότε ἐξήτησεν ὁ ἴδιος νὰ προπαρασκευασθῇ διὰ τὸ αἰώνιον ταξίδιον. Ἐξωμολογήθη, ἔκαμε τὸ ἅγιον Εὐχέλαιον, μετελάμβανε δὲ

καθημερινῶς, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν παρέδωκε τὸ πνεῦμα, τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἀπὸ τὰ χεῖλη του δὲν ἔλειπον αἱ λέξεις αὐται, τὰς ὁποίας ἀπέτεινε πρὸς τοὺς παρόντας· «Ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ πληρώσῃ τὸν κόπον τῆς ἀγάπης σας δι' ὃ,τι ἐκάμετε εἰς ἐμὲ τὸν ἁματωλόν». Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 13ης πρὸς τὴν 14ην Ἰουλίου τοῦ ἰδίου ἔτους 1809 «ἐβά- ρυνεν» ὄλονεν καὶ ἀδιαλείπτως προσηύχετο. Οἱ «ἀ- δελφοί» μοναχοὶ παρέμενον παρ' αὐτῷ ἀγρυπνοῦν- τες ὄλην τὴν νύκτα. Τὸν ἐπλησίαζον συχνὰ καὶ τὸν ἠρώτων «διδάσκαλε, πῶς ἔχεις»; Καὶ συνωμίλουν μαζύ του ἐπὶ μικρόν. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον, μετὰ τὴν ἐρώτησιν, ἀπεκρίθη· «ἀποθνήσκω, ἀποθνήσκω, παρακαλῶ σας μεταλάβετε με». Τὸν μετέλαβον καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ δωμάτιον. Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγην ὥ- ραν, ἦδη περὶ ὄρθρον, εἰσῆλθον καὶ πάλιν καὶ εὖ- ρον αὐτὸν ἐσταυρωμένον ἔχοντα τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἠπλωμένους. Τὸν ἠρώτησαν καὶ πάλιν· «διδά- σκαλε, τί κάμνεις; ἡσυχάζεις;». Ὁ δὲ Νικόδημος ἀ- πεκρίθη· «Τὸν Χριστὸν ἔβαλα μέσα μου καὶ πῶς νὰ μὴ ἡσυχάσω;» Συνωμίλησαν ὀλίγον καὶ αἴφνης ἐ- σιώπησε... Ὁ Νικόδημος εἶχεν ἀφίσει τὸν κόσμον τοῦτον. Ὡς λέγει ὁ βιογράφος του Εὐθύμιος, «τῇ 14ῃ Ἰουλίου, ἀνατέλλοντος τοῦ αἰσθητοῦ ἡλίου εἰς τὴν γῆν, ἐβασίλευσεν ὁ νοητὸς ἥλιος τῆς Ἐκκλη- σίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐλειψεν ὁ στύλος, ὁ ὀδηγῶν τὸν νέον Ἰσραὴλ εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἐκρύφθη ἡ νεφέλη ἢ δροσίζουσα τοὺς τηκομένους τῷ καύσωνι τῶν ἁ- μαρτιῶν»². Τὸ πένθος ἠπλώθη γενικὸν ἀνὰ τὸ Ἀ- γιώνυμον Ὅρος, ὀδυνηρὸν δὲ ἦτο τὸ ἄκουσμα καὶ ἀνὰ σύμπαν τὸ Ἑλληνικόν. Ἐτάφη ἐν μέσῳ τῶν πλέον ἀδελφικῶν ἐνδείξεων εἰς τὸ ἐν Καρυαῖς Κελ- λίον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμο- ποιεῖτο ὡς νεκροταφεῖον³.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1921 ἠξιώθη νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Ἅγιον Ὅρος. Περιερχόμενος ἀπὸ βιβλιοθήκης εἰς βιβλιοθήκην πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ἱ- στορικότητος τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου, πρώτου ἐπισκό- που Ἀθηνῶν, ἔφθασα ἐν τέλει εἰς τὰς Καρυάς. Εἶδα ἐκεῖ που πλησίον, εἰς μέρος ὑψηλότερον, ναῖδριόν τι μὲ πενιχρὸν οἶκημα παραπλεύρως. Χωρὶς νὰ γνω- ρίζω περὶ τίνας πρόκειται, ἀνέβην, ὡς ἐν περιπάτῳ, μόνος μου ἐκεῖ. Εἰσῆλθον εἰς τὸ προαναφερθὲν ναῖδριον, καὶ ἀφρῦ προσεκύνησα, εἶδον δίπλα εἰς κάποιαν εἰκόνα μικρὰν θήκην. Ἦνοιξα αὐτὴν ἐκ περιεργείας. Τί νομίζετε ὅτι εἶδα; Κρανίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε ταινία ἀργυρᾶ φέρουσα τὴν ἐξῆς δή- λωσιν: «Κρανίον τοῦ δαίου Νικοδήμου τοῦ Να- ξίου»! Τὸ ναῖδριον καὶ τὸ κελλίον ἦσαν τῶν φι- λτάτων αὐτοῦ μοναχῶν Ἀγιογράφων Στεφάνου καὶ Νεοφύτου τῶν Σκουρταίων! Τὸ ἡσπασθὴν μὲ ὄλην μου τὴν καρδίαν καὶ μὲ θάμβος, ἀλλὰ καὶ ἀγαλλία- σιν ἄρρητον, ἐκόλλησα ἐπάνω του τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀποθανυμένων αὐτὸ διελογιζόμεν, ἂν αὐτὸ ἦτο

ἢ κεφαλὴ ἐκείνη ἢ δαίαι ἀπὸ τῆς ὁποίας ποταμοὶ σο- φίας ἀπέρρευσαν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀναμιμνή- σκομαι πάντοτε μετ' ἐξαιρέτου συγκινήσεως.

Κυρίαί· Κύριοι· ἀγαπητοί μου συνάδελφοι, φίλοι μαθηταί. Τὰ ὀλίγα ἄνθη μὲ τὰ ὁποία ἐτόλμησα νὰ ράνω κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν τὴν μνήμην ἐνὸς τετιμημένου τέκνου τῆς ὑμετέρας πατρίδος εἶ- ναι πολὺ κατώτερα τῶν ἐπαίνων οἱ ὁποῖοι ἀξίζουσιν εἰς αὐτό. Ἄλλ' ἵνα μεταχειρισθῶ τοὺς λόγους τοῦ ὁποίου ὁ ἴδιος ὁ ὅσιος Νικόδημος εἶπέ ποτε ἐγκω- μιάζων τὸν Μέγαν Χρυσόστομον, ὑπενθυμίζω ὅτι· «τόσον οἱ ἀστρονόμοι, ὅσον καὶ οἱ γεωγράφοι εἰς ὀλίγον χαρτὶ περιγράφουσι τὸ ἄπειρον σχεδὸν πλά- τος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ ἀμέτρητον μέγεθος ὅλης τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Ἄλλὰ καὶ οἱ λιθογλύφοι πολλὰ- κες εἰς μικροτάτην πέτραν δακτυλιδίου γλύφουσι τὰ μεγαλωτάτα σώματα τῶν γιγάντων». Ἄν καὶ ἡμεῖς ἠδυνήθημεν ἐν τῇ ἀπερίτῳ καὶ λιτῇ ταύτῃ σκια- γραφίᾳ τοῦ συμπολίτου ἡμῶν μοναχοῦ νὰ χαράξω- μεν εὐδιάκριτον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ νὰ προβάλω- μεν αὐτὴν εὐκρινῆ εἰς τὰς φιλοπάτριδας ἡμῶν καρ- δίας, ὁ σκοπὸς ἡμῶν ἐπετεύχθη. Εἶναι ἀρκετὸν διὰ τὸν ὁμιλητὴν τῆς ἡμέρας, ἂν ἐκεντήθη τὸ ἐνδιαφέ- ρον ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγνωστου σχεδὸν εἰς ὑμᾶς πολυ- τίμου συμπολίτου. Ὁ Νικόδημος Καλλιβουρτζῆς ἐ- τίμησε τὴν Νάξον καὶ τιμᾶ αὐτὴν ὅσον ἐλάχιστοι τὰς πατρίδας αὐτῶν. Ἡμετέροι καὶ ξένοι εὐφῆμως ἀσχο- λοῦνται περὶ αὐτοῦ. Εἶναι ἀνάγκη τώρα νὰ ὑπο- μνήσω καὶ τὸ καθῆκον τῶν Ναξιῶν ὅπως τιμῶσιν τὸν κατὰ πάντα ὑπέροχον συμπολίτην των; Εἰς ὑ- μᾶς, Κύριοι, ἀπόκειται νὰ λάβητε τὴν ὀφειλομένην ἀμετάθετον ἀπόφασιν καὶ νὰ μελετήσετε τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ τιμὴ αὐτῆ, τιμὴ ἡμῶν τῶν ἰδίων, πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ. Πάντως, εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦτο, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀντλεῖ τὰ νάματα τῆς παιδείας καὶ τῆ πίστεως ἡ Ναξιακὴ νεότης, ἡ μορφὴ τοῦ Νικοδήμου πρέπει νὰ εἶναι ὁ διδάσκαλος τῶν διδασκάλων. Μὴ προτομὴ αὐτοῦ, τὴν ὁποῖαν δίκαιον εἶναι νὰ στήσῃ ἐν τῷ γυμνασίῳ τούτῳ ἢ εὐσέβεια καὶ ὁ πατριω- τισμὸς τῶν ἀπανταχοῦ Ναξιῶν, θὰ διδάσκη διατόρως διδάσκοντας καὶ μαθητὰς τὸ θαῦμα τῆς ἐπιμελείας τῆς φιλεργίας, τῆς ἀρετῆς, τῆς στοργῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Πατρίδα καὶ τὸ Ἔθνος. Μὲ τὴν εὐχὴν ταύτην κατέρχομαι τοῦ βήματος τούτου εὐχά- ριστῶν διὰ τὴν πρόθυμον ἀκρόασιν.

ΑΡΧΙΜ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ
ΚΛΘ. ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΝΑΞΩ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ ζήτημα τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος.

Ἐν τῇ «Ὁρθοδοξία» (Φεβρ. 1935) δημοσιεύ- ται τὰ ἔγγραφα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὰς ἐνεργεί- τας γενομένας πρὸς ἄρσιν τοῦ βουλγαρικοῦ σχί- σματος μετα τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὅρει συνελθοῦσαν τῷ 19- Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν, ἣτις εἶχεν ἐκφράσει τὴν εὐχὴν ὅπως καταβληθῇ προσπάθεια ἄρσεως τοῦ λόγου σχίσματος, ἀποτελοῦντος ἀπὸ μακροῦ ὄλι-

1. *Εὐθύμιος*, Μνημ. ἔργον σελ. 217 ἔτους Ε'.

2. *Εὐθύμιος*, ἐνθ' ἄν.

3. *Διονυσίου Π. Καλογροπούλου*, Νικόδημος Καλλι- βουρτζῆς ἐν «Ἐκκλησιαστικῷ Βήματι» Ἀθηνῶν, 1924, Ἔτος Α' φύλλ. 20.

σαν ἀνωμαλίαν ἐν τῷ σώματι τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων καθίσταται γνωστὸν πῶς τὸ ζήτημα διεξήχθη, κατὰ τὸ διαρρηθῆσαν χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὰς συνειρηώσεις μεταξὺ τῶν Πατριαρχείων Κ)λεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὸ αἴτιον τῆς ἀναβολῆς τῆς ὀριστικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ὀφειλόμενον εἰς τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν δῆλωσιν τῆς βουλγαρικῆς Ἱ. Συνόδου ὅτι ἡ βουλγαρικὴ ἱεραρχία ἔκρινε τὰς νῦν περιστάσεις «μὴ εὐνοϊκὰς πρὸς τελείαν λύσιν τοῦ ζητήματος κατὰ τὴν παρούσαν στιγμήν... ἀποφασίσασα τὰ ἀναμείνῃ εὐνοϊκωτέρας ἡμέρας διὰ τὴν ἤρεμον λύσιν τοῦ τόσον σπουδαίου ζητήματος».

Bach.

Ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς 250ῆς ἐπετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ διασήμου γερμανοῦ μουσικοσυνθέτου Bach πλείστα ὄσα ἐγράφησαν περὶ τοῦ μουσικοῦ του ταλάντου, καὶ θὰ ἐχαρκτηρίζετο ὡς ὁ ἕπατος τῶν μουσικῶν τοῦ κόσμου ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Mozart, ἡ ἀηδὼν τῆς μουσικῆς, καὶ ὁ Beethoven, τῆς μουσικῆς ὁ τιτάν. Ἀπέναντι ὁμῶς τῶν δύο τούτων τὸ μεγαλεῖον τοῦ Bach ὡς θρησκευτικοῦ μουσικοῦ ὑπῆρξεν ἀνυπέβλητον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς παγκοσμίου μουσικῆς. Ὁ συνθέτης τῆς μουσικῆς τῶν Παθῶν, τῆς λειτουργίας εἰς si minore, τοῦ Magnificat καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν μουσικοσυνθέσεων ὑπῆρξεν ὁ κατ' ἐξοχὴν καὶ μοναδικὸς θρησκευτικὸς συνθέτης, ἀπαράμιλλος εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς ἐκδηλώσεως βαθέως θρησκευτικοῦ συναισθήματος, μάλιστα εἰς τὴν μουσικὴν τῶν Παθῶν—«Passions-musik»—, διακρινομένην διὰ τὸ ἔμφιστον μουσικὸν κάλλος, τὴν δύναμιν τῆς ἐκφράσεως καὶ τὴν πλαστικότητα τῆς μουσικῆς ἱστορίας τῶν Παθῶν. Ἐν διακρίσει ἀπὸ τῆς μουσικῆς τῶν ἄλλων διασπερῶν μουσικῶν ἡ μουσικὴ τῶν Παθῶν τοῦ Bach ἦτο τόσον εἰς τὸ πολὺ κοινὸν εὐληπτος, ὥστε αἱ ἐκτελέσεις τῆς φέρουν καὶ σήμερον εἶτι αὐτόχρονα λαϊκὸν χαρακτήρα, τῶν αἰθουσῶν κατακλυζομένων ὑπὸ ἀπλοῦ λαοῦ, κατὰ μέγα μέρος ἀνιδέου τῆς μουσικῆς, ἀλλὰ καθηλουμένου ἐπὶ ὥρας μέχρι τοῦ τέλους τῶν συναυλιῶν, διότι ὁ θρησκευτικὸς τόνος τῆς μουσικῆς τοῦ Bach ὁμιλεῖ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν καρδίαν. Ἄλλ' ἡ μουσικὴ τοῦ Bach ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἰδιάζον, ὅτι ἐκφράζει μίαν ζωηρὰν νοσταλγίαν πρὸς τὸν θάνατον, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως. Ἐκ τῶν εἴκοσι τέκνων τοῦ θάψας τὰ δέκα τρία ἐξορκιῶθη πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου τόσον, ὥστε ἀπέβλεπε πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴν, τὴν διάθεσίν του δὲ ταύτην ἐξέφραζεν εἰς μουσικὸν τόνον ἀποτελοῦντας θαυμασίας μυστικὰς ἐκστάσεις ἐρημνευούσας ἕνα ἰσχυρὸν πόθον τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν θάνατον-λυτρωτὴν. Οὕτω ὁ Bach ὡς μουσικὸς τῆς χριστιανικῆς θρησκευτικότητος ὑπῆρξεν ὁ κορυφαῖος τῶν μουσικῶν τοῦ κόσμου.

Ἡ ὀ «Πάνταϊνος» Ἀλεξανδρείας ἀναγγέλλει ὅτι ἐπερατώθη ἤδη ἡ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ τυπογραφεῖῳ ἐκτύπωσις τοῦ περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἔργου τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσο-

στόμου, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 946 καὶ περὶ ὃ ἡσχολήθη ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ τριακονταετίαν ὄλην.

Ἐν τῷ «Γρένικον (1 1935) δημοσιεύεται μελέτη περὶ τῆς μονῆς τοῦ Ὁρους Σινᾶ («Le Monastère du Mont Sinaï») τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἑμμ. Παντελάκη ἐπὶ τῇ βάσει ἀτομικῶν ἐντυπώσεων του αἰ; ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς διπλῆς ἐπισκέψεως τῆς μονῆς πρὸς μελέτην τῶν ἀρχαίων χειρογράφων τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Τὴν μελέτην συνοδεύουν καὶ πολλαὶ ὠραῖαι εἰκόνες ἐκ τοῦ βίου τῆς μονῆς.

Ἡ θάνατος τοῦ περιωνύμου ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τοῦ παρ' ἡμῖν γλωσσικοῦ ζητήματος Ἀλεξ. Πάλλη ὑπομνήσκει ἡμῖν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθεῖσαι μετάφρασιν τῶν 4 Εὐαγγελίων εἰς τὴν ἀγοραῖαν δημοτικὴν καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς προκληθέντα τάραχον. Κατὰ τὴν τότε ἀκμὴν τῶν γλωσσικῶν παθῶν εἶνε ἀληθές ὅτι διεφημίσθησαν καὶ ἐγράφησαν πολλὰ τὰ ἀνακριβῆ καὶ δυσφημιστικὰ εἰς βάρος τοῦ μεταφράστου, ἀλλ' εἶνε ἐξ ἴσου ἀληθές ὅτι οὗτος ἐν τῷ μεταφραστικῷ του ἔργῳ ἐχρησιμοποίησε καὶ λέξεις καὶ φράσεις ὄλιγας ἀδοκίμους, πολλὰς δὲ καὶ αὐτόχρονα προσβαλλούσας αὐτὸ τοῦτο τὸ κοινὸν δημοτικὸν γλωσσικὸν αἶσθημα. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ ὄπερ εἶχεν διὰ τὴν μετάφρασίν του ὑπ' ὄψιν βατικανὸν χειρόγραφον μετέτρεψεν ἀδικαιολογήτως εἰς *χἘρόγραφο*, ἀσφαλῶς δὲν ἀποδίδουν τὸ νόημα τοῦ πρωτοτύπου, ἀποτελοῦν δὲ καὶ ἐκτροπὴν ἐκ τῆς γνησίας δημοτικῆς λέξεως καὶ φράσεως ὅποιαί αἱ «πρὶν πάντας μαζί» (πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς), «ἤψαμε νὰ *N* τὸν προσκυνήσουμε», «ἀπὸ σέναν *E*», «γιατὶ νὰ ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσει τὸ παιδί» (μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν..), «τί δὲ ζοῦν» (ὅτι οὐκ εἰσιν), «τὸ εἰωμένο μέσο τῶν προφητῶν» (τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν), «Ναζωραῖο θὰν τὸν κρᾶζουν» (Ναζωραῖος κληθήσεται), «ἴσια κάντε τὰ μονοπάτια του» (εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ), «χαίρεστε κ' ἀναγαλλιᾶσθε» (...ἀγαλλιᾶσθε), «κ' ἂν τ' ἀλάτι μ ω ρ α θ ε ἰ» (..μωρανθῆ), «τοῦ πρόπει τὸ κριτήρι» (ἔνοχος εἶσται τῇ κρίσει), «ἂ [ἀν!] λοιπὸν προσφέρεις τὸ χάρισμά σου στο θυσιαστήρι» (ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον), «σκανατλιζει», «προσεύχεσθε γιὰ τὸ καλὸ ὅσωνε σᾶς κατατρέχουν», «προσέχετε τὰ χρέη σας [τὴν ἐλεημοσύνην] νὰ μὴν τὰ κάνετε μαρσὰ στουὺς ἀνθρώπους», «ὄτ *A* λοιπὸν ἐλεῆς..», «στὰ συναγωγία καὶ στενά» (ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις), «θὰ συνακουσθοῦν» (εἰσακουσθήσονται), «τὸ ψομί μας ὅσο μᾶς πέφτει δῶσέ μας σήμερα καὶ χάρισέ μας τὰ χρέη μας..», «Κύριε, ἂ θελες..» (..ἐὰν θέλης), «ἔχοντας κάτου μου στρατιῶτες» (...ὑπ' ἑμαυτόν..), «μὴ προμηθευτετε χρυσάφι..» (μὴ κτήσησθε χρυσόν), «ὄλα τὰ πάντα μοῦ παράδωσε ὁ πατέρας μου», «μήτε δὲ θ' ἀκουστεῖ σῖς δημοσιῆς [ἐν ταῖς πλατεῖαις] ἡ φωνὴ του», «καὶ ν' ἀρπάξει τὰ σιγόρια του» (καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἀρπάσαι), «φύτρα κακὴ καὶ παράλυτη» (γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλῆς), «ὁ σπάρτης» (ὁ σπορεύς), «καὶ βλέποντας θὰ βλέψτε», «τὸ κλάψε καὶ τὸ τριξε τῶν δοντιῶν» (ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τρυγμός..), «μιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίκτυ σηρικὸ» (..σαγήνη), «δὲν ἀκαθαρεῖ τὸν ἄνθρωπο, (οὐ κοινοῖ..), «κανενὸς μὴν πειτε τὸ ἰ δ ω μ α ..» (..τὸ δράμα..), «τί με ρωτᾶς τὸ καλό;» (τί με λέγεις ἀγαθόν;)—καὶ ἄλλα πλείστα.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τὰς δύο τακτικὰς συνεδριάσεις κατὰ τὴν λήξανσα ἑβδομάδα ἐξετάσασα διάφορα ζητήματα. Πρὸς τοὺς ἄλλοις κατήρτισε τὸν κατάλογον ὑποψηφίων διὰ τὴν χηρεύουσαν Ἱ. Μητρόπολιν Παροναξίας καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας διὰ τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐχορήγησεν εἰς μὲν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Βεργίας καὶ Ναούσης δεκαπενθήμερον ἀδειαν ἀπουσίας εἰς Ἀθήνας δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους, εἰς δὲ τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως πενθήμερον διὰ λόγους ὑγείας.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φωκίδος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι διώρισεν ἡγούμενον τῆς ἱ. μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ τὸν ἱερομόναχον Ἀγαθόνικον Καροῦζον ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος ἱερομονάχου Τιμοθέου Τριανταφύλλου, ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, ὅτι διώρισε κατὰ μετὰπεμψιν προσωρινὸν ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς νεοσυστάτου γυναικείας ἱ. μονῆς «Ἐπάνω Χρέπας», ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς γυναικείας ἱ. μονῆς Καλτεζῶν Ἀγαθονίκης Κλάρα ὡς ἡγουμένης, Σεβαστιανῆς Καντιούλα καὶ Χριστοδοῦλης Καραλέκα ὡς συμβούλων.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργολίδος ἀπέστειλε τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀπόφασιν τοῦ παρ' αὐτῷ Ἐπισκ. Δικαστηρίου, δι' ἧς ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἱερέα Ἰωάννην Οἰκονομόπουλον, ἐφημέριον Ναυπλίου, εἰκοσαήμερος ἀργία.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος ἀπέστειλε τῇ Ἱ. Συνόδῳ δραχμὰς 3,700, προερχομένας ἐξ εἰσφορῶν τῶν ἱ. ναῶν τῆς ἐπαρχίας του ὑπὲρ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος, μετὰ τὴν διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου ὑποβληθεῖσαν αὐτῇ πρότασιν τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἱ. μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας, ἐπέτρεψε τὴν διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας ἐκποιήσιν δύο μικρῶν κτημάτων αὐτῆς ἐν ταῖς θάλασσαις «Λαυτρὸς καὶ Ξηρόκαμπος» ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅπως ἀφ' ἐνὸς μὲν προσηγηθῆ πραγματοποιησώμενη περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατατεθῆ τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως ποσὸν εἰς τὴν Τράπεζαν.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱεραῖ Συνόδῳ, ὅτι ἐποποθέτησεν ἐφημέριον τοῦ ἐν Ν. Πύργῳ ἱ. ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τὸν προταθέντα ἱερέα Ἰωάννην Μαλαντάραν, τέως ἐφημέριον Σκεπαστῆς.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος ἀνέφερε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι ἀπέλυσε ἀπὸ τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων τὸν ἱερέα Εὐάγγελον Μπουντούρη, ἐφημέριον Κιοπεκλί, ὡς καταλιπόντα ἀδικαιολογήτως τὴν θέσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν μῆνα.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ἀνεκοίνωσε τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ὅτι, γενομένης ἐκλογῆς δύο συμβούλων τῆς ἱ. μονῆς Δομβοῦς, ἐξελέγησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Ἱερώνυμος Σιάσος καὶ Σεραφεῖμ Σταύρου καὶ ἀπετέλεσαν τὸ ἡγλιον τῆς μονῆς ταύτης μετὰ τοῦ ἡγουμένου αὐτῆς Ἀρχιμ. Κυριακοῦ Ναοῦμ.

— Συνεπεῖρ ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου «Ὁ Πανάγιος Τά-

φος» ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἢ πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποστολὴ παραινετικῆς ἐγκυκλίου αὐτῆς διὰ τὴν προετοιμαζομένην καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκδρομὴν προσκυνητῶν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους κατὰ τὴν Μεγ. Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, παραμονῇ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἡ μήτηρ τοῦ τμηματάρχου τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Ἰωάννου, Καλλιόπη, τελείως τυφλή, ὡς πάσχουσα ἐκ καταρράκτου, εἶδεν ἐν ὄνειρον καὶ τὴν ἐπομένην μετέβη εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τῶν Ἀθηνῶν διὰ νὰ προσευχηθῆ καὶ νὰ ζητήσῃ θεραπείαν. Ἐνῶ προσήυχετο, ἤσθάνθη ὅτι ἡ ὄρασίς της βαθμηδὸν ἐνισχύετο μέχρι τοῦ σημείου ν' ἀναβλέψῃ τελείως. Τὸ θαῦμα, γνωσθὲν εἰς τοὺς ἐντὸς τοῦ ναοῦ εὐρισκομένους, προσέκάλεσεν ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν.

— Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ μ. μ. συνήλθεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἡ ἐτησία γενικὴ συνέλευσις τῶν ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, παρισταμένων πλείστον ἐφημερίων καὶ κυριῶν τῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων. Ἐν ἀρχῇ ἀνεκοινώθησαν τ' ἀποτελέσματα τῆς φιланθρωπικῆς δράσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1934 ὡς καὶ ἡ τῶν ἐπιμέρους τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων. Κατ' αὐτά, ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Ἑνοριακῶν εἰσεπράχθησαν συνολικῶς δρχ. 3.079.478.10, διετεθήσαν δὲ δρχ. 2.886.064.65 διὰ διαφόρων φιλανθρωπικῶν σκοποῦς (περίθαλψιν ἀσθενῶν, ἐνίσχυσιν ἀπόρων σπουδαστῶν, ἀποφυλάκισιν κρατουμένων, ἐνίσχυσιν Ἀσύλων καὶ λοιπῶν φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων, διανομὴν τροφίμων κλπ.). Ἀξιοσημεῖωτος ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ ἀγαθοεργὸς δράσις τῶν Λαϊκῶν Ἱατρειῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς (Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς), εἰς ἃ ἑνοσηλεύθησαν ἐντελῶς δωρεάν περὶ τὰς 15 χιλιάδας ἀσθενῶν ἐν γένει. Μεθ' ὃ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἀκρως ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως ταύτης, ἐξῆρε μὲν δι' ὀλίγων τὴν σημασίαν τῆς συμβολῆς τῶν Φιλοπτώχων Ταμείων εἰς τὴν πάσχουσαν κοινωνίαν, ἐπήνεσε δὲ καὶ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν πάντων τῶν μελῶν αὐτῶν, εἰς ὃν κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται ἡ κατ' ἔτος σταθερὰ ἀξίησις τῆς φιλανθρωπικῆς κινήσεως ταύτης. Ἐν τέλει ὠμίλησαν οἱ αἰδес. Γεορ. Ποταμιάνος καὶ Πρ. Καλλιωντζῆς, ἐκφράσαντες ἐκ μέρους τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὴν ὄντως ἱκανοποιητικὴν δρᾶσιν ταύτην τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Λεπτομερῆς ἀπολογισμὸς θὰ δημοσιευθῆ, ὡς συνήθως, ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ».

— Δι' ἐγκυκλίων πρὸς τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος τὸ μὲν ἐξηγγεῖλε τὴν ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καθιέρωσιν μεγάλης ἑορτῆς εἰς μνήμην τῆς κατὰ Μάϊον 1798 γενομένης ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ νεομάρτυρος ἁγ. Θεοδώρου εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τὸ 1832 διὰ θαύματος αὐτοῦ σωτηρίας τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πανώλους, τὸ δὲ προέτρεψε τοὺς χριστιανούς νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν ἱ. Μητρόπολιν ὅσα δράμα παλαιοῦ ἢ νέου ἀργύρου δύναται ἕκαστος διὰ νὰ κατασκευασθῆ ἡ λάρναξ, ἐν ἣ θὰ ἀποτεθῆ τοῦ ἁγίου τὸ λείψανον.

—Ο Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Βασίλειος δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀπηύθυνε πατρικὴν προτροπὴν περὶ ἀποχῆς ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ χαρτοπαιγνίου, τῆς μέθης καὶ τῆς κραιπάλης, εἰς ἃ, κατὰ τὰς πληροφορίας του, ἤρχισαν νὰ ἐπιδίδωνται οὐκ ὀλίγοι, καὶ δὴ καὶ γεωργοὶ «κατόπιν τῆς εὐνοϊκῆς πωλήσεως τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ μας κλπῶν», συνεβοῦλευσε δ' αὐτοὺς νὰ φείδωνται τοῦ καρποῦ τῶν μόχθων των ὡς καλοὶ πατριῶται καὶ οἰκογενειάρχαι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Τὰ καθήκοντα τοῦ Μεγ. Πρωτοσυγκέλλου ἀνετέθησαν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μύρων κ. Πολύκαρπον.

—Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ» ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία «τιμῶσα τὸ γεραρὸν καὶ σοφὸν πρόσωπον τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Ν. Χατζηδάκη καὶ τὸν δίκαιον ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτῆς ἐκδηλοῦσα διὰ τοὺς μεγάλους καὶ ἐξέχοντας ἐπιστημονικοὺς αὐτοῦ πόρους καὶ διὰ τὴν ἐν γένει ἐπίδοξιν ἦν οὗτος ἤσκησεν ὡς ποδηγέτης πρὸς τὰ μεγάλα καὶ γενναῖα καὶ καθόλου πρὸς τὴν ἀρετὴν, δι' ὅσον ἐγράψε καὶ ἐδίδαξε κατὰ τὴν μακρὰν καὶ τετιμημένην αὐτοῦ ζωὴν, ἀπένευμεν αὐτῷ τὸ ὄφειλλον τοῦ Ἀρχοντος Μεγάλου Διδασκάλου τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας». Πρὸς τὸν κ. Χατζηδάκην διεβιβάσθη καὶ σχετικὸν πατριαρχικὸν εὐεργετήριον γράμμα.

—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀνασυγκροτηθεῖσα ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡρακλείας Βενιαμίν, Χαλκηδόνος Μαξίμου, Δέρκων Ἰωακείμ, Προύσης Νικοδήμου, Παιγκηπονύσων Θωμᾶ, Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Γενναδίου, Ἰμβροῦ καὶ Τενέδου Ἰακώβου, Θεοδορουπόλεως Λεοντίου, Χριστουπόλεως Μελετίου, Μύρων Πολύκαρπου καὶ Λαοδικείας Δωροθέου.

—Διὰ τηλεγραφήματος αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρας, ἀπαντῶν εἰς γράμμα τοῦ Οἴκου. Πατριαρχοῦ διαβιβαστικὸν γράμματός τοῦ Παν. Πατριαρχοῦ Ἀλεξανδρείας, ἀνήγγειλεν ὅτι δι' ἐκθέσεως προσεχῶς ἀποσταλησομένης εἰς τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον διαψεύδει τὰ περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ καθηρημένου ποτὲ ἀρχιμανδριτοῦ Βασιλείου Λεβέντη εἰς τὴν λειτουργικὴν διακονίαν.

Ὁρθόδοξος Ἑλλην. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς: Ἐτελεύτησαν ἐπ' ἐσχάτων ὁ Πυθαγόρας Καραβέλλας, ἐκ Σάλμου, ἐφημέριος τῆς ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ ἐλληνικῆς κοινότητος, καὶ ὁ Γεώργιος Δουβέκας, ἐφημέριος τῆς ἐλλ. κοινότητος Johnstown, Pa.—Τὸ Δ. Σ. τῶν Καθηγητικῶν σχολείων συνέστησεν εἰς τὰς κοινότητας ὅπως ἀποκτήσουν διὰ τὰ Κατηχ. σχολεῖα των φωτεινὸν προβολέα διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθητῶν, προσεκήρυσσε δὲ καὶ διαγωνισμὸν συγγραφῆς βοήθητικῶν βιβλίων διὰ τὰ κατηχητικὰ μαθήματα.—Κατὰ τὰς εορτὰς τοῦ παρελθόντος δωδεκαμήρου παρετηρήθη ἀφθονώτερος ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν χριστιανῶν ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη.—Ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ περὶ ὀργανώσεως τοῦ ἐν Ἀμερικῇ ἐλληνικοῦ φοιτητικοῦ κόσμου ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀθηναγόρας δι' ἐπιστολῶν πρὸς τοὺς προέδρους καὶ πρυτάνεις τῶν ἐν Ἀμερικῇ Πανεπιστημίων καὶ Ἀνωτέρων σχολῶν παρεκάλεσε νὰ τῷ παρασχεθῶσι πληροφορίαι περὶ τῶν εἰς αὐτὰ σπουδάζόντων ἑλλήνων φοιτητῶν καὶ τῶν συνθηκῶν ὑπ' ἃς διατελοῦν λαβῶν δὲ ἀπαντήσεις πανταχόθεν ἀπεύθυνε πρὸς τοὺς φοιτητὰς ἐγκύκλιον, διὰ τῆς ὁποίας ἐζήτησε νὰ τῷ ἀνακοινώσουν στατιστικὰς περὶ ἑαυτῶν πληροφορίας, νὰ σχηματίσουν συλλόγους, νὰ ἀνακινώσουν ποῖτα προβλήματα τοὺς ἀπασχολοῦν περὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντός των, ἂν θέλουν νὰ ὀργανώσουν συνέδρια τῶν ἑλλήνων φοιτητῶν, κλ.—Ἐξ ἀνακοινώσεων τῶν ἐφημερίων καὶ τῶν ἐκκλησ. συμβουλίων τῶν κοινο-

τήτων πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ἐγγνώσθη ὅτι σημαντικὴ βελτίωσις παρετηρήθη τελευταίως εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῶν κοινοτήτων.—Ὁ Σύνδεσμος τῶν ἑλλήνων ἐπιστημονικῶν ὀργάνωσε διάλεξιν «περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀρθοδόξου ἑλλ. Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ» τὸ θέμα διεπραγματεύθησαν τέσσαρες ὁμιληταὶ καὶ διὰ τοῦ ραδιοφώνου τῆς ἐλληνικῆς ὥρας, πρῶτος δ' ὁμίλησε διὰ τοῦ ραδιοφώνου ὁ Πρωτοσ. τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχιμ. Ἀθηναγόρας Καββάδας ἀναπτύξας τὸ πολίτευμα τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ, ὅπερ ἐχαρακτήρισεν ὡς τὸ δημοκρατικώτερον πάντων τῶν πολιτευμάτων καὶ μὲν ναδικὸν μεταξὺ ὄλων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πρῶτον διότι ὀλίγισται ἐξ αὐτῶν ἔχουν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, καὶ δεύτερον, διότι, καὶ ὅσαι ἀκόμη ἔχουν, δὲν περιλαμβάνουν ἐν αὐτῇ λαϊκὸν στοιχεῖον.—Ἐορτάσθη ἐν Νέῳ Ὑόρκῳ ἡ τριακονταετηρίς τῆς ἐν τῷ ναφ τῆς Ἀγ. Τριάδος ἐφημερίας τοῦ αἵδου πρωτοπαπᾶ Μεθοδίου Κουρκουλή, διακριθέντος διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὸ ἀκούραστον τῆς ἱερατικῆς διακονίας.—Εἰς τὰς κοινότητας ἤρξαντο καταρτιζόμεναι ἑλληνικαὶ λαϊκὰ βιβλιοθήκαι, ἰδίως διὰ τὴν παιδικὴν καὶ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν.—Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸ ἐλληνικὸν σχολεῖον τῆς ἐλληνικῆς παροικίας Homestead, Pa. ἡ πρόεδρος τοῦ σχολείου καὶ τῆς γυναικείας στοῆς Γκάπας, ἀμερικανίς προσελθούσα εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ ἐκμαθούσα τὴν ἐλληνικὴν, προσεφώνησε τὴν Α. Σ. ἐλληνιστὶ δι' ὥρας προσλαλίᾳς—Εἰς πάντας τοὺς ναοὺς τῶν κοινοτήτων ἐτελέσθησαν δοξολογίαι ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ εορτῇ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχοῦ.

ΡΩΜΑ Ἰ·ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Εἰς ἀναίρεσιν ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτοῦ τοῦ Μεξικικοῦ δημοσιευθείσης ἐν τοῖς λονδινεῖσις «Καιροῖς» τὸ καθολικὸν «Tablet» δημοσιεύει ἐπιστολὴν ἐν ἣ διαζωγραφεῖται ζωηρῶς ἡ θλιβερὰ κατάστασις τῆς ἐκκλησίας ἐν Μεξικῷ. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μεξικικοῦ, ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἐν τῷ κράτει νόμιμα δικαιώματα, πᾶσα δ' ἡ ἰδιοκτησία της εἶνε ἔρμαιον τῆς σήμερον ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἐπαναστατικῆς μειονότητος. Πάντες οἱ μὴ ἰθαγενεῖς ἱερεῖς ἐξωρίσθησαν, οἱ δὲ ἰθαγενεῖς καταδικάζονται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ὡς κοινοὶ ἐγκληματίαι. Εἰς ὀλιγίστους μόνον ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιτέλεσις τῶν ἱερατικῶν καθηκόντων των κατ' ἀναλογία ἐνὸς ἱερέως ἐπὶ κατοίκων 1,082,191. Οἱ φοιτῶντες εἰς τοὺς ναοὺς καθολικοὶ πρὸς προσευχὴν καθίστανται ὑποπτοί. Ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ λειτουργία σχολείων καθολικῶν, ἐν δὲ τοῖς δημοσίοις σχολείοις διδάσκειται ἡ ἀθεΐα καὶ ὁ κομμουνισμὸς, οἱ τοῖχοι δὲ τῶν διδασκαλιῶν εἶνε κεκορημένοι δι' «ἔργων τέχνης» ἀντιθηρησκευτικῶν καὶ ἀντικληρικῶν. Δι' ἀποφάσεως προσφάτου τὰ ταχυδρομεῖα δὲν διεκπεραιοῦν θρησκευτικὰ βιβλία, περιοδικὰ ἢ ἐφημερίδας, καὶ αὐτῇ δ' ἡ ἰδιωτικὴ ἀλληλογραφία ὑπόκειται εἰς λογοκρισίαν ἐν περιπτώσει ὑποψίας περὶ θρησκευτικοῦ περιεχομένου. Διὰ παράβασιν τούτων ἡ παρομοίων διατάξεων ἑκατοντάδες κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐφορευθήσαν καὶ χιλιάδες ὑπόπτων ἐφυλακίσθησαν, ἢ ἐξωρίσθησαν, καὶ εἶδον τὰς περιουσίας των δημοθεύσας. Τὸ σημερινὸν πολιτικὸν ἐν Μεξικῷ καθεστὼς χαρακτηρίζεται ὡς στρατοκρατικὴ σοσιαλιστικὴ ἀθεὸς δικτατορία αὐτονομαζομένη τάχα δημοκρατία.

—Περὶ τὰ τέλη τοῦ προσεχούς Ἰουνίου θὰ συγκροτηθῇ ἐν Ἐδιμβούργῳ εὐχαριστικὸν συνέδριον, τὸ πρῶτον νῦν συγκαλούμενον ἐν Σκωτίᾳ.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΩΜΕΝΩΝ

Ὁ ἡμερήσιος τύπος ἀνήγγειλε τὴν σύλληψιν πολυαρίθμων παστῶρων τῆς πρωσικῆς Ἐθαγγελικῆς Ἐκκλησίας, τὰ

δὲ «Basler Nachrichten» ἀναβιβάζουν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς 530. Ὡς λόγος δὲ τῆς συλλήψεως αὐτῶν ἀναφέρεται ἡ ἀρνησις νὰ ὑπογράψουν δὴλωσιν ὅτι ὑποχρεοῦνται νὰ μὴ ἀναγνώσωσιν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τὸ διάγγελμα τῆς Ἐθαγγελικῆς ἐν Πρωσσίᾳ Ἐκκλησίας, περὶ οὗ ἐγράψαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας». Κατὰ τὰς εἰδήσεις τοῦ τύπου, οἱ ἐν λόγῳ πάστορες, τὸ κατ' ἀρχάς τεθέντες ὑπὸ περιορισμὸν ἐν ταῖς οἰκίαις των, κατὰ νεωτέραν διαταγὴν ὠδηγήθησαν εἰς τὰς φυλακάς.

ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΣΜΟΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Τουρκίας, ἡ κυβέρνησις κατήργησε τὴν Παρασκευὴν ὡς ἡμέραν ἀργίας καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὴν διὰ τῆς Κυριακῆς.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει, πᾶσαν νέαν ἔκδοσιν, ἢς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου. Περὶ χωρεπισκόπων καὶ τιτουλαρίων ἀρχιερέων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Φοῖνικος» 1935.—Διὰ τῆς μελέτης ταύτης, δημοσιευθεῖσας ἀρχικῶς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἐξετάζων ἱστορικῶς τὰ κατὰ τοὺς χωρεπισκόπους καὶ τιτουλαρίους ἐπισκόπους ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἀποδεικνύει ἐπὶ τῇ βάσει πικρῶν ἱστορικῶν δεδομένων, τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ὅτι ἀνέκαθεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ παρέμενεν ὁ θεσμὸς τῶν ἐπισκόπων τούτων, ἐὰν δὲ δι' ὠρισμένους λόγους ἐν τῷ Καταστατικῷ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1931 κατηργήθη ὁ θεσμὸς τῶν βοηθῶν ἐπισκόπων, «βεβαίως δὲν κατηργήθη καὶ ἡ ἱερατικὴ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ κανονικὸν δικαίωμα τοῦ προάγειν καὶ χειροτονεῖν ἀρχιερεῖς, θὰ ἦτο δ' ἄτοπον νὰ νομίση τις ὅτι ἡ μετάδοσις τῆς θείας Χάριτος δέον νὰ κανονίζηται ὑπὸ πολιτικῶν νόμων».

Ἐυρετήριον Ἐπετηρίδος Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Τόμος Α'—Γ'. Ἐπιμελεία Μανόλη Κριαρά. Ἀθήναι Τύποις «Ἐστίας» 1934 (σελ. 255).

Μητροπολίτου Ἀθηναγόρα τοῦ ἀπὸ Μεγ. Πρωτοσυγκέλλων καὶ Παραμυθίας, Φῶς ἀπὸ τὰ βῆθη τῶν αἰώνων. Τεῦχος πρῶτον: Ἡ ὁμηρικὴ Αἰθιοπία καὶ ἡ Λέσβος. Ἀθήναι, τύποις «Μελίσσης» 1934.—Ἐν τῇ παρουσίᾳ πραγματεία ὁ ἀκάματος ἀρχαιοδίφης πειράται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ παρ' Ὀμήρῳ Αἰθιοπία εἶνε ἡ Λέσβος. Κατὰ τὸν σ., ἡ Λέσβος—Ἐρυθραία—Αἰθιοπία εἶνε ἡ αὐτή, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐν τῇ νήσῳ τοπωνυμία καὶ πολλὰ γενεαλογικὰ ὀνόματα σχεῖν ἔχοντα πρὸς τὸ ἐρυθρὸν-αἰθιοπικὸν χρῶμα, ὥστε νὰ δύνανται κάλλιστα οἱ ἱερωτάτοι μητροπολίται Λέσβου, ὁ τε Μυτιλήνης καὶ ὁ Μηθύμνης, νὰ ἐπιφημίζωνται ὑπέρτιμοι καὶ ἑξαρχοὶ Λέσβου—Λύββης—Πενταπόλεως καὶ πάσης Αἰθιοπίας».

Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ ράσον καὶ ὁ «Πάνταινος» Ἀθήναι, τύποις «Μελίσσης» 1935.—Ὁ σεβ. σ., ἐπικρίνων ἐν τῷ μελετήματι τούτῳ τὰ ἐν τῷ «Πανταίνῳ» Ἀλεξανδρείας ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ γνωστῶν λόγων ἀνακηνηθέντος ζητήματος τοῦ ράσου, ὑποστηρίζει ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν μαρτυριῶν ὅτι ἀνέκαθεν ὁ κλήρος εἶχεν ἰδίαν, «κληρικὴν», ἀμφίεσιν διακρινομένην τῆς τῶν λαϊκῶν, τονίσει δὲ τὴν σημασίαν, ἣν ἀπέκτησε τὸ ράσον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ ἐκ τῆς μακρᾶς συνηθείας, ἀποτελεσάσης σεβαστὴν παράδοσιν συνυφανθεῖσαν στενῶς πρὸς αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν.

Ἐθαγγέλου Γ. Κλεομβρότου, Καλλίνικος Μητροπολίτης Μυτιλήνης, ὁ μετέπειτα Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (1800—1889). Μελέτη ἱστορικὴ. Μυτιλήνη 1934, Τύποις «Δημοκράτου».—Τὸ ἄξιον πολλῆς προσοχῆς ἱστορικὸν τοῦτο σπούδασμα τοῦ φιλοπονωτάτου Γραμματέως τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης καὶ διευθυντοῦ τοῦ «Ποιμένος» αὐτῆς ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον τμηματικῶς ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ, ἀποτελεῖ δὲ ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἰδιαίτε-

ραν ἀξίαν προσκᾶται ἡ μελέτη ἐκ τοῦ ὅτι ὁ σ. αὐτῆς, μὴ περιορισθεὶς εἰς τὸ ἐκδεδομένον περὶ τοῦ Καλλινίκου ὑλικόν, ἐχρησιμοποίησε τὸ ἐν τοῖς κώδιξι τῆς μητροπόλεως Μυτιλήνης ἀνέκδοτον, ἐκ τοῦ ὁποίου διαφωτίζονται πολλὰ σημεῖα τῆς τοπικῆς ἐκκλησ. ἱστορίας. Ὁ σ. εἶνε ἄξιος θερωμῶν συγχαρητηρίων διὰ τε τὸ εὐμέθοδον τῆς πραγματείας καὶ τὸ κατ' ὅλου διήκον διὰ τῆς μελέτης του ἐπιστημονικὸν πνεῦμα.

«ΘΕΟΛΟΓΙΑ».—Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος Μαρτίου (1935) τοῦ ΙΓ' Τόμου. Περιεχόμενα: Ἑλληνικαὶ συλλογαὶ τῶν ἱερῶν κανόνων κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους ὑπὸ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν.—Ἡ συμβολικὴ τῶν ἀριθμῶν παρὰ τῷ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ ὑπὸ Ἰωάννου Δ. Φραγκοῦλη.—Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι Θεσσαλίας ὑπὸ Ν. Ι. Γιαννοπούλου.—Ὁ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Σιαθίου περιορισμὸς τοῦ Θεοφίλου Καῖρη (συνέχεια καὶ τέλος) ὑπὸ Ἰωάννου Ν. Φραγκοῦλη.—Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου λύσεις θεολογικῶν ζητημάτων ὑπὸ Κ. Ι. Δουβονιώτου, Καθηγητοῦ.—Κριτικὴ Ἐκκλησ. Λειτουργικῶν βιβλίων ὑπὸ Ἐθολογίου Κορυφαίου Λαυριώτου.—Συμπλήρωσις ἐπισκοπικοῦ Κατάλογου Κερνίτζης (=Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας) ὑπὸ Νικολάου Π. Παπαδοπούλου.—Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Διατριβῆς τοῦ κ. Ἐμμ. Παντελάκη, «Ἡ Δημιουργία Ἐκκλησιαστικῆς ποιήσεως ὑπὸ Ἀρκαδίου Ἱερ. Βασιτοεδινοῦ».—Ἀνέκδοτον Ἀγιορειτικὸν πολεμικὸν ἔγγραφον τῆς Κοινοτήτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὑπὸ Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Διονυσιάτου.—Κριτικὸν καὶ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Σπάρτης

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Σπάρτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 540 προκηρύξεως αὐτῆς συνφθὰ τῷ ἄρθρῳ 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439, καλεῖ τοὺς βουλευμένους ὅπως μέχρι τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1935 ἔτους ὑποβάλωσι μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν αἰτητικῶς ὑποψηφιότητος πρὸς συμμετοχὴν εἰς ἐνέργειαν ἐκλογῆς Ἐφημερίου διὰ τὴν χηρεύουσαν θέσιν τοιοῦτου ἐν τῷ χωρίῳ Ζαραφῶνος τοῦ τέως Δήμου Θεραπῶν. Ἐν Σπάρτῃ τῇ 22 Μαρτίου 1935
† Ὁ Σπάρτης Γερμανός.

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀτσιχάλῳ (Γορτυνίας) Ἱ. ναοῦ ἁγ. Ἀθανασίου ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἑμὶν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τοῦ ὡς ἄνω Ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ 20 Φεβρουαρίου 1935.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

ἘΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ἘΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα ἐπιτροπεία:

† Ὁ Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ,
† Ὁ Σερρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Σταδίου, 44, Ἀθήναι